

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Mgr. J. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 4. 2018, č. j. MPSV-2018/75964-916, č. j. MPSV-2018/75965-916 a č. j. MPSV-2018/75966-916, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2021, č. j. 42 Ad 26/2018 - 53,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště Děčín (dále jen „úřad práce“), nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, a to rozhodnutími ze dne 14. 3. 2018, č. j. 104502/18/DC, ode dne 1. 7. 2017, ze dne 14. 3. 2018, č. j. 104503/18/DC, ode dne 1. 10. 2017 a ze dne 14. 3. 2018 č. j. 104504/18/DC, od dne 1. 1. 2018 (dále souhrnně jako „rozhodnutí úřadu práce“), podle § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

[2] Žalovaný v záhlaví uvedenými rozhodnutími (dále jen „napadená rozhodnutí“) zamítl žalobcova odvolání proti rozhodnutím úřadu práce.

II.

[3] Žalobce brojil proti napadeným rozhodnutím žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“).

[4] Krajský soud za stěžejní spornou otázku označil to, zda prostor, který žalobce obývá (dále také jen „nájemní prostor č. X“), lze požadovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[5] Krajský soud na základě provedeného důkazu půdorysem nájemního prostoru č. X, v němž žalobce bydlí, ověřil, že tento prostor je samostatným prostorem tvořeným místnostmi o výměře menší než 16 m² a větší než 8 m² a dále prostorem s WC a sprchovým koutem se vstupem přímo z uvedené místnosti. Z tohoto dále usoudil, že žalobce sice obývá prostor o dvou místnostech, které tak tvoří soubor místností, tento prostor však nebyl zkolaudován jako byt a z půdorysu uvedeného prostoru současně vyplývá, že jeho stavebně technické uspořádání neodpovídá požadavkům vyplývajícím z § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby, neboť se přímo z obytné, resp. pobytové, místnosti vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem, což dané ustanovení zakazuje.

[6] Krajský soud proto uzavřel, že nájemní prostor č. X, který žalobce obývá, nelze považovat za byt ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, s ohledem na jeho stavebně technické uspořádání. Závěr správních orgánů o nemožnosti přiznat žalobci příspěvek na bydlení tudíž považoval za správný.

III.

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) až d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] V kasační stížnosti obsáhle polemizuje se závěry správních orgánů týkajícími se povahy nájemního prostoru č. X a setrvává na svém stanovisku, že obytný prostor, který si pronajímá na základě nájemní smlouvy, se pro účely přiznání příspěvku na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře považuje za byt. Uvádí, že jeho nárok zakládá uzavřená nájemní smlouva na pronájem „bytu č. X“. Detailně popisuje a charakterizuje bytový dům na adrese M. X, Č. K., včetně pronajatého prostoru, k čemuž předkládá i fotografie, jakož i opakovaně prodlužovanou nájemní smlouvu. Sdělení Městského úřadu Č. K., stavebního úřadu ze dne 29. 1. 2018, č. j. SÚ-967/18-Be-44/2018 (dále jen „sdělení stavebního úřadu“), podle něhož je prostor pronajatý žalobcem samostatně vymezený uzamykatelný prostor s jednou pobytovou místností s vlastním záchodem a sprchovým koutem, který nebyl zkolaudován jako byt, ale jako internátní pokoj, z něž při posouzení věci správní orgány vyšly, považuje za irelevantní důkaz, neboť zamlčuje skutečnosti týkající se počtu místností v daném prostoru, velikosti plochy obytné místnosti, a skutečnosti o stavebních úpravách, na jejichž základě došlo k celkové rekonstrukci „bytu č. X“, který překračuje minimální požadavky kladené na „byt“, vyžadované stavebním zákonem a hygienickými předpisy.

[9] Následně stěžovatel v kasační stížnosti podrobně rozebírá relevantní právní úpravu (konkrétně zákon o státní sociální podpoře, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a vyhlášku č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území) a provádí její výklad.

[10] Na základě toho stěžovatel dospívá k závěru, že napadené rozhodnutí vychází z důkazně nedoloženého skutkového stavu, závěry žalovaného jsou vadné a povinností krajského soudu tudíž bylo napadené rozhodnutí zrušit.

IV.

pokračování

[11] Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost buď odmítnout, jelikož neobsahuje žádné konkrétní kasační námitky, nebo zamítnout jako nedůvodnou. Má za to, že napadená rozhodnutí byla vydána v souladu s právními předpisy, stejně jako napadený rozsudek. Zdůrazňuje, že stěžovatel přejímá argumentační i obsahovou linku ze žaloby a dalších jeho vyjádření, a tudíž také žalovaný odkazuje na svá předchozí vyjádření.

V.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že před krajským soudem ve věci rozhodl specializovaný samosoudce. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, ve kterých rozhodl specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[13] Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Ačkoliv se právě citované usnesení týkalo dřívějšího znění § 104a s. ř. s., jež dopadalo pouze na věci mezinárodní ochrany, vymezená kritéria se uplatní i po účinnosti novely rozšiřující posouzení přijatelnosti i na další věci (shodně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021 č. j. 9 As 83/2021 - 28). Kasační stížnost je přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je-li potřeba učinit judikaturu odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případě zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021 č. j. 10 As 154/2021 - 23, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2021 č. j. 9 As 144/2021 - 31).

[14] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu výše uvedených judikaturních závěrů však Nejvyšší správní soud v nynější věci nedovodil. Ostatně stěžovatel v tomto směru ani ničeho netvrdil, ač právě v jeho zájmu bylo, aby v kasační stížnosti uvedl konkrétní důvody, na základě nichž by bylo možno na podstatný přesah jeho vlastních zájmů usoudit. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud ve stěžovatelově věci neshledal.

[15] Nejvyšší správní soud z databáze u něj projednávaných věci zjistil, že ve skutkově i právně obdobné věci týkající se týchž účastníků řízení již rozhodl šestý senát usnesením ze dne 9. 11. 2021, č. j. 6 Ads 267/2021 - 36. Čtvrtý senát přitom s ohledem na zmíněnou podobnost obou věcí (jedinou skutkovou odlišnost představuje jiné časové období, za něž stěžovatel uplatňuje příspěvek na bydlení, sporné právní otázky jsou však totožné) neshledává důvod, aby se od závěrů vyslovených šestým senátem nyní odchýlil. V dalším z nich proto vychází.

[16] Jak již uvedl krajský soud v napadeném rozsudku, stěžejní sporná otázka, jež je ostatně i obsahem v podstatě jediné kasační námitky, spočívá v tom, zda stěžovatelem obývaný prostor (nájemní prostor č. X) je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.

[17] Z předcházejícího řízení k tomu plyne, že prostor není zkolaudován jako byt a že daný soubor místností nesplňuje požadavky na trvalé bydlení. Nejvyšší správní soud přitom již v rozsudku ze dne 27. 3. 2019, č. j. 6 Ads 269/2018 - 17, vyslovil, že „§ 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Výše uvedené podporuje též úmysl zákonodárce, který lze dovodit z důvodové zprávy k návrhu novely zákona o státní sociální podpoře provedené zákonem č. 252/2014 Sb.; tímto zákonem byl s účinností od 1. 1. 2015 doplněn do § 24 zákona o státní sociální podpoře právě odstavec 5 s tím, že nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi (...). To znamená, že zatímco doplatek na bydlení může být vyplácen jak v případě bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení, tak k bydlení v jiném než obytném prostoru či ubytovacím zařízení, příspěvek na bydlení je vázán pouze na bydlení v bytě zkolaudovaném nebo určeném příslušným stavebním úřadem účelově k bydlení.“

[18] Uvedený výklad následovaly i další rozsudky Nejvyššího správního soudu, například ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Ads 254/2019 - 16, či ze dne 16. 12. 2019, č. j. 10 Ads 21/2019 - 23 nebo ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Ads 78/2018 - 21. Judikatura Nejvyššího správního soudu se tak ustálila na závěru, že výplata příspěvku na bydlení je možná, pokud je naplněna formální podmínka v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu.

[19] Krajský soud se citovanými judikaturními závěry v napadeném rozsudku řídil. Ověřil, že úřad práce založil své rozhodnutí na sdělení stavebního úřadu, z něhož plyne, že prostor obývaný stěžovatelem nebyl zkolaudován jako byt a že se nejedná ani o prostor, který je bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Uvedené sdělení bylo vydáno na základě obsahu projektové a stavební dokumentace a opakovaného místního šetření. Krajský soud dále ohledně uspořádání daného prostoru z jím provedeného dokazování dovodil, že nájemní prostor č. X sice sestává ze dvou místností, avšak jeho stavebně technické řešení neumožňuje jeho posouzení jako bytu proto, že nesplňuje podmínky vyplývající z § 10 odst. 6 vyhlášky o technických požadavcích na stavby. Přímou z obytné, resp. pobytové, místnosti se totiž vstupuje do místnosti s WC a sprchovým koutem. Na základě uvedeného krajský soud potvrdil, že prostor obývaný stěžovatelem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Takový postup plně odpovídá tomu, že příspěvek na bydlení nelze přiznat, pokud není naplněna formální podmínka v podobě účelového určení obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu.

[20] Nejvyšší správní soud uzavírá, že se krajský soud nedopustil hrubého pochybení při výkladu hmotného práva či judikaturního odklonu. Kasační soud současně neshledal ani jinou vadu řízení před krajským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku. Dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na stěžejní spornou otázku.

pokračování

VI.

[21] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Odmítl ji tedy pro nepřijatelnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[22] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost došlo na základě zjednodušeného věcného přezkumu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33). Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice byl v řízení účastníkem úspěšným, jelikož se však jedná o věc sociální péče, nemá na náhradu nákladů tohoto řízení právo.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu